

เรื่อง ชนเผ่าม้ง : การจุด

รายละเอียด

ชนเผ่าม้ง : การจุด

ในอดีตนั้นม้งนิยมการแต่งงานโดยการจุดเป็นส่วนมาก การจุดจะกระทำเมื่อหญิงสาวไม่เต็มใจรับรักชายหนุ่ม จะใช้วิธีการจุด ซึ่งนำไปสู่การแต่งงานในภายหลัง บิดาทงฝ่ายชายจะหาวิธีในการจุด และจัดหาคนไปช่วย บุตรชายของตนด้วย การจุดจะกระทำกันนอกบ้านโดยลงหญิงรักออกจากบ้านพัก เพราะถ้าจุดในบ้านถือว่าเป็นการผิดผี จะต้องเสียค่าปรับไหม ฝ่ายหญิงสาวจะไม่ยอมให้ความร่วมมือ และกระทำทุกวิธีทางที่จะทำให้ญาติช่วยเหลือตนเอง ขณะแย่งชิงกันญาติผู้ใหญ่ทาง ฝ่ายชายจะอ่อนวอนญาติทางฝ่ายหญิงให้ปล่อยหญิงสาวไปกับตนเมื่อตัวหญิงสาวไปถึงบ้านฝ่ายชายแล้วจะถูกจัดให้อยู่ในห้องเดียวกับชายหนุ่มที่ต้องการแต่งงานด้วย ในวันรุ่งขึ้นฝ่ายชายจะส่งผู้แทน 2 คนไปแจ้งให้บิดามารดาฝ่ายหญิงทราบ พร้อมกับอ่อนวอนมิให้มีความกังวลในบุตรสาวของตน ถึงเวลาสมควรจะมาสู่ขอ และแต่งงานในโอกาสต่อไป ผู้แทนที่ไปเจรจาจะต้องมีวาทศิลป์ในการสนทนา เพื่อชักจูงให้บิดามารดาฝ่ายหญิงเห็นชอบกับการจุดนั้น ขณะเดียวกันก็พยายามแจกยาเส้นให้แก่บิดามารดาฝ่ายหญิง ทำนองเดียวกับการสู่ขอ ถ้ารับยาเส้นก็แสดงว่าเห็นชอบด้วยในฝั่งตรงข้าม หากจุดหญิงสาวไปแล้วทาง

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ฝ่ายชายไม่มาแจ้งให้บิดามารดาทราบ มั่งถือว่าเป็นการผิดธรรมเนียมประเพณีต้องเสียค่าปรับประมาณ 12 มั่ง (ลักษณะนามของเหรียญเงินขนาดใหญ่ชาวมั่งใช้กัน) ในทำนองเดียวกัน ถ้าหญิงสาวสามารถกลับบ้านของตนได้ หลังจากการจุดประมาณ 3 วัน ฝ่ายชายจะต้องถูกปรับ แต่บางครั้ง หากบิดาของหญิงสาวไม่ประสงค์ให้บุตรสาวของตนแต่งงานกับชายหนุ่มที่มาจุดไป ก็อาจไม่ปรับ และให้ส่งตัวลูกสาวคืนเท่านั้น

ในปัจจุบันการจุดของมั่งเริ่มที่จะสูญสลายไป เนื่องจากฝ่ายหญิงที่ถูกจุดไปนั้น บางคู่มีชีวิตครอบครัวไม่สมบูรณ์ บางคู่อาจทำร้ายตัวเอง แต่บางคู่ก็ประสบความสำเร็จกับชีวิตคู่ ซึ่งสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปบวกกับมั่งเริ่มมีการศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้มั่งมีความคิด และวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไป จึงได้เลิกวิธีการจุดไปบ้าง แต่ถ้ากรณีที่จำเป็นจริง เช่นลูกชายของตัวเองรักชอบพอกับหญิงสาวคนนั้นมาก และไม่สามารถที่จะเกลี้ยกล่อม ลูกชายของตัวเองให้ตัดใจได้ ก็จะสามารถที่จะจุดหญิงสาวคนนั้นได้ แต่ต้องขึ้นอยู่กับว่าหญิงสาวนั้นไม่มีชายหนุ่มในใจเสียก่อนหากว่าหญิงสาว มีชายหนุ่มในใจแล้ว ก็จะไม่สามารถที่จะทำได้เช่นกัน แต่เนื่องจากปัจจุบันเงินเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ หากว่าชายหนุ่มที่หญิงสาวไม่ได้รักชอบพอกัน แต่ถ้าญาติผู้ใหญ่ของหญิงสาวเห็นดี เห็นงามด้วยแล้ว หญิงสาวจะไม่มีสิทธิ์เรียกร้องสิทธิ์ของตัวเองได้ เนื่องจากญาติผู้ใหญ่จะบังคับให้หญิงสาวแต่งงานกับชายคนหนุ่มคนนั้นทันทีไม่มีข้อแม้ใด ๆ

การหนีตามกัน

ในอดีตการหนีตามกันจะเกิดขึ้นบ่อยมาก เมื่อชายหนุ่มหญิงสาวมีความรักใคร่ชอบพอกัน แต่ฝ่ายชายไม่สามารถไปขอร้องฝ่ายหญิงสาวแต่งงานได้ ชายหนุ่มจะชักพาหญิงสาวที่ตนรักให้นำเสื้อผ้า และสิ่งของต่าง ๆ ไปอยู่ที่บ้านของตน วันรุ่งขึ้นจึงส่งผู้แทนไปแจ้งให้บิดามารดาของฝ่ายหญิงทราบ หญิงสาวจะช่วยครอบครัวของสามีทำมาหากิน เมื่อมีเงินทองเพียงพอแล้ว ฝ่ายชายจะไปขอร้องและจัดพิธีแต่งงานตามประเพณี

ปัจจุบันนี้ มั่งนิยมแต่งงานด้วยวิธีนี้ เพราะไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก การมีภรรยาคนที่สองของมั่งมักเกิดขึ้นโดยวิธีหนีตามกันนี้ เพราะเป็นการกระทำของบุคคลสองคนเท่านั้นไม่มีญาติ หรือผู้ใหญ่เป็นพยานในการใช้ชีวิตคู่ หากว่าเกิดความล้มเหลว ในการใช้ชีวิตคู่ฝ่ายชายสามารถที่จะหาหญิงสาวมาแต่งงานใหม่ได้อีก

คำสำคัญ : เผ่ามั่ง การจุด

ที่มา : มูลนิธิกระจกเงา. (2559). โครงการพิพิธภัณฑสถานชาวเขาออนไลน์.

<https://www.openbase.in.th/node/759>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2024-09-20

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2236&code_db=610004&code_type=05